

Közösségi tevékenység történeti feltárása

A település neve: Berzence

A település története:

Első okleveles említése 1228-ban egy tizedperben Burzence, Birzence alakban fordul elő. Az 1333-35-ös pápai tizedjegyzékben a község mai területéhez tartozó Lankópusztával említik. 1377-től a Pécz nembeli Lóránt birtoka, akinek utódai berzencei Lóránfiaknak nevezték magukat. 1468-tól a szenterzsébeti Forster György birtoka, aki Somogy megye alispánja volt és ő építette a berzencei kastélyt. 1474-ben kért és kapott Berzence részére vásártartási jogot Mátyás királytól, melyet meg is kapott évi 4 alkalomra.

A XVIII. sz. végén mezővárosként említik, ahol horvátok és magyarok laktak. A templom a dombon, előtte pedig gr. Niczky uraság kastélya és az utasok számára épített nagy vendégfogadó. Halastava és patakjai elegendő vizet szolgáltatnak malmának. Lakossága 1715-ben becslés alapján 400-500 fő, 1784-ben 1641, 1850-ben 1987 fő. 1730-tól rom. kat. iskolája már ismert.

1760-67. között gr. Niczky György barokk stílusú templomot épített, melynek oltárképeit id. Dorfmeister István készítette, ma műemlék a Szent Antal kápolnával (1780), melyben olasz barokk oltárkép látható. 1925-ben 3 malomtulajdonos, 10 kocsmáros, 16 kereskedő és 10 iparosmester dolgozik a faluban.

A település fejlődése a II. világháború után töretlen, de jelenlegi arculatának főbb jellemzőit csak a '70-es évek végére érte el. A falu 29 utcájában ma 980 lakóépület található. A település "összkomfortos" jellegét a teljes körűen kiépített víz, csatorna, gáz és telefon szolgáltatások adják. Teljes körű az informatikai rendszerek kiépítettsége is, amely közül nem hiányzik az otthoni szélessávú internet elérés, a tele-ház, a mobil telefon szolgáltatás és a kábel-tv rendszer sem.

A település által nyújtott kommunális szolgáltatások között jelen van a lakossági háztartási hulladék gyűjtés, a szelektív hulladék gyűjtés lehetősége, a veszélyes hulladékok gyűjtése és ártalmatlanítása éppen úgy, mint az állati hullák gyűjtése és kezelése. A közterületek gondozását, a téli hó- és síkmentesítést az önkormányzat végzi. Községünkben a közvilágítási rendszer korszerű és teljes körű. Az egészségügyi ellátás jól szervezett. Két házi orvosi szolgálat, fogszakorvos, védőnő és állat-orvos dolgozik a településen.

Közművelődés a faluban:

Jeles napok megünneplése: Farsang, Szent Iván Nap, Szent István Nap, Szüreti Nap, Szent Márton Nap, Mindenki Karácsonya mellett megrendezett Falunapok.

Helyi civil szervezetek, egyesületek, szakkörök:

Napjainkban működő:

- Berzencei Ifjúságért és Kultúráért Egyesület
- Berzencei Lövészegyesület
- Berzence Sport Egyesület
- Berzencéért Alapítvány
- A Szeretet Temploma Alapítvány
- Színjátszó Csoport
- Néptáncgyűttes

A településen mai is élő népszokások:

- Farsang,
- Szent Iván Napi szokások,
- Szüret,
- Márton nap,

Közösségi tevékenység történeti feltárása

A település neve: Csurgónagymarton

A település története:

Nevével először 1367-ben keltezett okiratban találkozhatunk a vránai perjelség birtokai között. A 18. századtól a református gyülekezetéről találhatunk adatokat. Ma műemléki védelem alatt álló templomát 1841-ben szentelték fel és pár éve újították fel. 1936-ban az Első Világháborús Hősi Emlékmű átadásakor kb 500-éltek a községben. A 2017-es felújításkor immár 200 fő alatti a népesség. A falu legszebb épülete az 2018-ban felújított közösségi ház. A településen átutazva látogatható Ágneslak, az ország egyik legszebb arborétuma. A 30 ha-os terület egy félsziget, melyet halastavak vesznek körül. 1920-25 között Metzli Camilló mintegy száz fafajt telepített ide. Nevét Inkey Pál feleségéről, Stankowszky Ágnesről kapta. Az egykori erdőszlak ma vadászház. A községet erdők veszik körül, ahonétt sok helyre szállítanak fát, valamint sokan járnak hozzánk gombát szedni.

Közművelődés a faluban:

Apák napja, anyák napja, gyermeknap, öregek napja, falunap

Helyi civil szervezetek, egyesületek, szakkörök:

Már nem működő:

- Somogyért egyesület

Napjainkban működő:

- -

A településen mai is élő népszokások:

- kakasütés,
- kukorissütés,
- locsolás

Közösségi tevékenység történeti feltárása

A település neve: Gyékényes

A település története:

Gyékényes első okleveles említése az 1380-as évekből ismert, akkor Gykynes alakban jelölték a krónikában. Hogy már jóval korábban is laktak itt emberek, azt az 1971-es ásátásokon előkerült római leletek bizonyítják. 1446-ban a Marczali család leszármazottai, majd Zákányi László leányai birtokolták. 1489-ben Szerdahelyi István birtoka, majd a Báthoriak kapták meg az itteni földeket. 1598-99-ben Nádasdy Ferenc a földbirtokos. Kanizsa eleste után, 1600-ban török kézre került a település. A Szent Margit templomot lebontották, köveit a kaproncai vár építéséhez hordták el. 1677-ben I. Lipót Széchenyi György kalocsai érseknek adományozta a vidéket, amelynek alig volt lakója. Még az 1720-as években is csak 200-300 főre tehető a népessége. 1733-ban Festetics Kristóf és Inkey János, 1776-tól Festetics Pál és gróf Széchenyi Ferenc, 1835-től pedig már a Zichy család is birtokosa. 1848-ban Alsógyékényesen 72 jobbágy és 14 zsellér szabadult fel, Felsőgyékényesen 43 jobbágy és 12 zsellér. Ekkor a község őrhelyként szolgált.

A szabadságharc időszakát megőrizte a helyi krónika: 1848-ban Jellasics horvát bán Varasdon állomásozott seregeivel, ezért a nemzetőrséget megerősítették. Gyékényesre a 2. zászlóaljból 3 századot vezényeltek. A bán seregei szeptember 11-én Légrad-hegynél keltek át a Dráván. A községből négy nemzetőr neve ismert: Dobák János (102 évet élt), Vidákovics János, Körtés Pál és Simon János.

1859-ben a falu jelentős része leégett. 1865-ben Alsó- és Felsőgyékényesen 239 lakóházban 1095 katolikus, 583 evangélikus és 27 zsidó vallású lakott. 1872-ben - Alsógyékényesen Felsőgyékényessel közösen körjegyzőséget hoztak létre, majd tíz évvel később az addig önálló települések Gyékényes néven egyesültek. A kiegyezést követő fellendülés jótékony hatással volt e vidékre, mivel feloldotta a korábbi elszigeteltséget. A vasútépítés munkalehetőséget teremtett az embereknek, vasutasdinasztiaik vertek gyökeret, megélénkült a kereskedelem, fellendült a szolgáltatás. A Dráván átívelő vasúti híd 1870. január 5-én indult el az első vonat a horvát főváros felé.

A falu 1907-ben nagyközségi rangot kapott. Ekkor már a nagyközséghez tartozott a gyékényestelepi házcsoporthoz, a hegyközség, Vázsonypusztá, Makktelep és Lankócpusztá. Ebben az időben Gyékényesnek 2427 lakója volt, közöttük iparosok és kereskedők sora találta meg a számítását. A trianoni békeszerződést követő határkijelölések nyomán Gyékényes szerepe: határőr községként vált ismertté. 1926-ban könyvtár, olvasókör, erdőbirtokosság, hitel- és tejszövetkezet alakult. A környék egyik legszebb kultúrotthona 1929-ben épült, ahol Kodolányi János is fellépett egy színdarabjában. Ezt az épületet egyébként 1995-ben felújították, megnövelték a belső teret, konyhát alakítottak ki, s így nagyobb rendezvények megtartására is alkalmassá tették.

1932-ben már termeltek a falu határában lévő kavicsbányában, amely ma is sokaknak ad megélhetést. Ebben az időben egyébként gőzmalom is működött, és 42 iparos, 7 kereskedő élt itt. 1945-ben kezdődött a földosztás, 1950-ben alakult meg a Győzelem Mgtsz., 1955-ben pedig a Szabad Ifjúság szövetkezet, amely hamarosan részben felszámolta önmagát. 1959-ben a két téleszt összevonták.

1973-ban Zákány, Őrtilos és Gyékényes szövetkezeteinek egyesülésével, Gyékényesi székhellyel megalakult a Csokonai Mgtsz., amely 1975-ben 7 község területére kiterjedő gazdálkodássá egyesült. A határ menti elzártság feloldása után Gyékényesen megerősödött a kereskedelmi kínálat és a vendéglátás, az elmúlt években több üzlet és kisvendéglő, kemping nyílt. A háziorvosi szolgálatot két helyi szakorvos vezeti, védőnői szolgálattal.

Jelenleg a gyermekek elhelyezését egy jól felszerelt óvoda, 8 osztályos általános iskola biztosítja. Az iskolában kapott helyet a községi könyvtár, a teleház (internet-hozzáférések a lakosság részére) és a tornaterem is, ahova mindenki járhat edzésre.

A Szabadság téri régi iskola felújításával 1996-ban megnyitották az Idősek Gondozóházát, ahol bentlakásos és nappali ellátást is biztosítanak a rászorulóknak. Onnan irányítják a házi gondozást, és ott működik a Margaréta Idősek Klubja is.

A biztonságérzetet segíti a helyi polgárőr és tűzoltó egyesület, a sportolásról pedig a sportegyesület gondoskodik a nagy múltú futballal. Községünkben evangélikus és katolikus vallású lakók élnek, mindegyik felekezetnek saját gyülekezeti helye van.

A Szabadság téri régi iskola felújításával 1996-ban megnyitották az Idősek Gondozóházát, ahol bentlakásos és nappali ellátást is biztosítanak a rászorulóknak. Onnan irányítják a házi gondozást, és ott működik a Margaréta Idősek Klubja is.

Közművelődés a faluban:

Jeles napok megünneplése: Farsang, Szüreti felvonulás, Szent Márton Nap, Mindenki Karácsonya, Falunap.

Helyi civil szervezetek, egyesületek, szakkörök:

Már nem működő: -

Napjainkban működő:

- Gyékényes és Környéke Horgász és Szabadidő Egyesület
- Gyékényesi Nótakör

A településen mai is élő népszokások:

- Farsang,
- Szüreti felvonulás
- Márton nap

Közösségi tevékenység történeti feltárása

A település neve: Iharos

A település története:

Első okleveles említése egy 1268-ban kelt IV. Béla kori oklevél, amelyben Iharos fia Gergely a falu birtokosa. A falu régi temploma az 1200-as évek végén épülhetett - az építésének pontos ideje nem ismert. Építészeti stílusa a romanikát a gótikával ötvözi. A kiskirályok bukása utáni időszakból folyamatos írásos emlékeink vannak a faluról, 1333-ban Mihály atya (Michael de Joharas) volt a plébános, aki a segesdi főesperességnek fizetett tizedet. 1344-ben egy oklevél Iharus majd 1420-ban egy másik Hyharus írásmóddal említi Iharost. 1373-1460 között a Kanizsai család birtokai közé tartozik a község, 1460-ban Kanizsai László erdélyi vajda és Vas vármegyei főispán elzálogosította Polányi Tamás vasi alispánnak. Később a Kanizsaiak visszavásárolták, és az övék is maradt a család férfiágának kihalásáig, illetve Kanizsai Orsolya házasságáig, amikor a család egész birtoka Nádasdy Tamás nádor uradalmába került (1536). Eközben a török betörések sem kerültek el a falut. 1626-27-ben Ráttky Menyhért lett a falu birtokosa. 1631-ben az evangélikusok kijavították és használatba vették a katolikus templomot, lelkészük a Túróc megyei Simonides Tamás. 1715-ben 8 háztartásról tudunk, vannak evangélikusok és katolikusok, a földesurak a Kisfaludyk. 1720-ban 101 lakója van a községnek. 1726–1733-ig Inkey János a község földesura és ettől kezdve 1948-ig az Inkey család birtoka. Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc nem múlt el nyomtalanul Iharosban sem, ekkor ugyanis az Inkey család felszabadította a jobbágyait. 1848. szeptemberében Jellasics horvát bán segédcapatainak átvonulását az iharosi „partizánakciók” nehezítették meg kisebb sikerekkel az iharosi szőlőhegy területén. Úgy tartják a helyi öregek, "Iharos arról híres", hogy Jellasics bán gombamérgezést kapott a faluban, persze ez csak legenda. 1860-ban báró Inkey Lajos háromszintes kastélyt építtetett szecessziós stílusban, amelyhez eredetileg egy kb. 7 hektáros park tartozott. Az iharosi temetőben nyugszik Eötvös Józsefné, a nagy író és kultuszminiszter özvegye, aki lánya házassága révén került Iharosba. Eötvös Jolánta 1866-ban kötött házasságot báró Inkey Istvánnal, ebből adódóan többször is jártak szülei Iharosban. Eötvösné utolsó kívánsága ez volt: „Férjem a nemzet halottja én a nép halottja akarok lenni. Engem ne temessetek kegyúri templom kriptájába, én a falusi temetőben akarok nyugodni.” E kérését azzal magyarázták, hogy nagyon jó kapcsolatot ápolt a köznéppel.

A 20. században a két világháború között jó néhány szervezet alakult a községben. 1928-ban megalakult a katolikus legényegylet, megalakult a későbbiekben a helyi leventeegyesület, majd később lövészegylet is alakult, melynek elnöke a báró lett.

A településen 1950-ig volt bíró és Iharosberényben a körjegyzőség, utána községi tanács működött a faluban. Az 1956-os események Iharosba is eljutottak, bár komolyabb atrocitás nem történt, tüntetésen kívül. 1968-tól megszűnt a községi tanács, csak tanácskirendeltség volt a községben. A település katolikus temploma 1823 és 25 között épült klasszicista stílusban, melyet Pétsy János plébános építtetett, az altemplomában nyugszanak az Inkey család tagjai. Az evangélikus gyülekezetnek is van temploma, az egykori iskolájukhoz haranglábat építettek az 1800-as években klasszicista stílusban, amelyet 1967-ben elbontottak és ezt követően építette Hegyháti János és Horváth János a jelenlegi evangélikus

templomot. 1990-ben az első önkormányzati választás után a település önálló lett iharosberényi körjegyzőséggel, amely 2013-tól Iharosberényi Közös Hivatal néven látja el a hivatali munkát.

Közművelődés a faluban:

A település két nagy rendezvényt szervez évek óta, az egyik a falunap, amely 2019-ben már 9. alkalommal került megrendezésre. A másik nagy esemény a Szent László Napok, amely idén ünnepelte 20. jubileumát. Emellett a Magyar Kultúra Napja is fontos esemény a településen, csakúgy, mint a régi hagyományokat felelevenítő események, úgy, mint a májusfa állítás, májusfa kitáncolás, pünkösdi királyválasztás, kézi aratás, új kenyér ünnepe, Márton nap.

Helyi civil szervezetek, egyesületek, szakkörök:

Már nem működő:

- Ifjú Titánok Köre Gyermek és Ifjúsági Önkormányzat,
- Polgárőr és Tűzoltó Egyesület,
- Színjátszó kör,
- Környezetvédő Csoport

Napjainkban működő:

- Hagyományőrző Hangulat Klub,
- Szent László Király Lovagrend

A településen mai is élő népszokások:

- Maszkajárás,
- Búzaszentelés,
- Májusfaállítás,
- Májusfa kitáncolás,
- Pünkösdi királyválasztás,
- Kézi aratás,
- Új kenyér ünnepe,
- Márton nap

Közösségi tevékenység történeti feltárása

A település neve: Iharosberény

A település története:

A „Berény” (Beryn, Beren, Perin) törzs- vagy népnevekből keletkezett településnevek között említik, amely szó feltehetően kabar vagy besenyő eredetű, másik értelmezésében egyfajta védhető katonai táborfélélet jelent. A többi berénytől megkülönböztető (Somogyban van bőven ma is: Vörösberény, Balatonberény, Kisberény, Nagyberény...) "iharos" előtagot vélhetően a tájra jellemző juharfa adta.

A település alapítása a Koppány lázadását megelőző, vagy azt követő időszakra tehető. Alapítói Géza vagy István király által letelepített kabar, besenyő gyepűőrzők lehetnek. Belső-Somogy a középkorban mint királynői uradalom külön igazgatási egység, Segösd vármegye. A táj és az itt élők története hányattatásokban gazdag: Segesd érintésével menekült Dalmácia felé IV.Béla a tatárok elől. A tatárdúlás következtében elpusztult települést az újjáépítő király által behívott -feltételezések szerint a francia királyság területéről érkező- hospesek számára 1264-ben kiadott szabadalomlevele az első írásos emlék "Villa Beryn"-ről.

Az Árpád-korban virágzó, gazdag térséget a török fenyegetés megjelenése és állandósulása okozta pusztítás korán elérte és keményen sújtotta. Váraiban (Babócsa, Csurgó, Szenyér, Berzence) melyek Kanizsa és Szigetvár védőrendszerébe tartoztak, végvári harcok folytak. Beryn települést elpusztította a török. Az Árpád-korira épült gótikus templomát -romjaiban- erődített helyként használta a katonaság. A falu (ahogy akkor írták: "Beren") az idő vad forгатagában élte hétköznapjait, bár többször is helyet változtatott és gazdát cserélt: 1550-ben Nádasdy Tamás, 1598-99-ben Török István és Gerery Bertalan voltak a földesurai, 1626-27-ben Ráttky Menyhért birtoka. Az 1660. évi pannonhalmi dézsmaváltság jegyzékben Sárkány Miklósné jószágaként szerepelt. 1715-ben a Kisfaludyaké.

1726-tól a török elleni harcokban jeleskedő Inkey család tulajdona, itt építette fel az iharosberényi ág kastélyát és uradalmi központját 1750-ben Inkey Gáspár. A község gyors fejlődését mutatja, hogy pecsétje tanúsága szerint 1771-ben már mezőváros. A kereskedelem élénkülését jelzi a vásártartás megszaporodása. A vásártartási jogot a Helytartótanács adta ki, s az engedély megszerzése a települések számára komoly kihívást jelentett: a kérelmeket csak abban az esetben hagyták jóvá, ha a szomszédos, legkevesebb két mérföldnyi távolságban fekvő -vásártartási privilégiummal már rendelkező- uradalmak vagy mezővárosok nem tiltakoztak ellene. Iharosberény 1801. április 13-án nyert jogot vásárok tartására, melyet évente négy alkalommal, a növénytermesztés és állattenyésztés bioritmusához alkalmazkodva, vallási ünnepekhez kötve gyakoroltak: február 24-én, Mátyás-napkor; május 16-án, Nepomuki Szt. János napján; július 26-án, Anna-napkor és szeptember 21-én, Máté napján. Ezek a vásárok a település fejlettségi szintjének jelzői, de a fejlődés zálogai is: a vásártartó települések útviszonyai jobbak lettek, a későbbiekben közigazgatási központokká, körjegyzőségi székhellyé válhattak. Valószínűleg a vásártartási jog megszerzése és gyakorlása, valamint az uradalmi székhely gazdasági húzóereje révén nyert Iharosberény az 1864-65-ös években újra mezővárosi rangot.

Iharosberény az 1848/49 évi szabadságharc idején több ezer nemzetőr állomáshelye: innen irányítja a Dráva-mente védelmét Noszlopy Gáspár kormánybiztos. A Vas vármegyei nemzetőrök Vidos József parancsnoksága alatt a berényi népfelkelőkkel együtt több csatát vívnak a betörő császári csapatokkal, ezek egyikének állít emléket a „Rácvesztési kapu” helynév. A vasi nemzetőrök a hozzájuk csatlakozott huszárszázadokkal Nugent császári tábornokot Nagykanizsáról kiszorítják.

150 évvel ezelőtt még Somogy nagy része erdő volt, erdő erdőre borult, Az ősrendeteg nyújtott legelőt a jószágnak, lónak, ökröknek s táplálta makkal, vadgyümölcscsel a disznót. A somogyi disznótartás országosan híres és jelentős. Az ólba sose zárt, erdőn hízlalt sertéseket lábon hajtották a nyugati piacokra. Őrzői kanászok voltak, akik rövidre szabott, befenekelt ujjú cifraszűrt, bőgatyát, a nótában megénekelt tűzött-fűzött bocskort, nyalka csizmát viseltek. Kezükből nem maradt el a kanászostor, furkósbot és a szerszámnak-fegyvernek egyaránt használt fényes balta. Egy-egy kanász bujtárjaival 500-600 mangalica sertést őrzött, amelyek télen-nyáron a tölgyeseket, cserfa erdőket járták, makkal, gyökerekkel és erdei állatokkal táplálkoztak. Iharosberény erdeiben az Inkey uradalom 650 disznót számláló fókája makkolt még 1925-ben is. A szabadon élő kanászoktól nem állt távol a betyárkodás sem. A környék elhíresült szegénylegénye volt Patkó Bandi, akit disznószerző akciója közben lőttek meg a szomszédos Pogányszentpéteren, ott is lett eltemetve. Iharosberényben egy többszázéves, nagy odvas gesztenyafáról járta, hogy Patkó Bandi kincsének volt rejtékhelye. A korabeli építmények (kastély, körorvos lakás) ablakait, kapuit masszív vasalatok, rácsok őrzik, emléket állítva a hajdan volt, rettegett somogyi betyároknak.

A mezővárosi jelleg -Somogy megyében- közigazgatási szempontból különös jelentőséggel nem bírt, a mezővárosok a többi falvaktól a nagyobb lélekszám, a fejlettebb ipar és a vásártartási jog által különböztek. Településünkön ekkoriban két felekezeti iskola (római katolikus és ágostai evangélikus) működött öt tanítóval, két lelkipásztorral, az Inkey uradalomban nyolc gazdatiszt szolgált. Az 1870-es népszámláláskor 188 házban 1572 személy lakott. 1872-ben körjegyzőség alakult, 1885-ben postaállomás, csendőrőrs került a településre. Az utolsó szabadlábbon lévő somogyi betyárt, Márton Vendelt 1887-ben a szomszédos Inkén verte vasra Olasz Albert iharosberényi csendőr őrsvezető és Sáfrány Károly közcsendőr. 1897-től körorvos működött a településen, bár már korábban is lakott orvos az Inkey kastélyban. A kastély szomszédságában épült fel 1852-ben az orvoslakás, melybe 1889-ben költözött Dr. Eröss József uradalmi- és körorvos, kinek leszármazottai máig a település gyógyítói. 1910-ben a község lakossága 1934 fő, pecsétjén lombos fa látható, szimbolikusan utalva talán a korszakra jellemző általános gyarapodásra és fejlődésre, melynek építészeti nyomai ma is láthatók.

Ám a 20.század e vidék lakóinak sem a nyugalmas gyarapodás sorsát szánta: a község 430 bevonult katonával, 43 hősi halottal, 18 hadirokkanttal, 11 hadiözvegygel és 3 hadiárvával áldozott a haza oltárán a Nagy Háborúban,1914-18 között. A kaposvári és nagykanizsai ezredekben küzdő berényiek társaikkal együtt az önfeláldozó harci lelkesedés számos példáját adták a galíciai és olasz harctereken. 1919-ben munkástanács alakult, a Prónay-különítmény elrettentésül a tanácskormány alatt funkciót vállaló kommunistákat, Dohány Jenőt, Farkas Jánost és Ádám Jánost a falu főterén nyilvánosan akasztatta fel. A település 1921-ben a belügyminiszter 111028 sz. alatti rendelete szerint nagyközség, ahol már körállatorvos, gyógyszerész is működött. A társadalmi élet fejlettségére számos szervezet: Tűzoltó Egyesület, Levente Egyesület, Vegyes Ipartársulat, Úri Kaszinó, Legeltetési Társulat, Evangélikus Nőegylet, Ifjúsági Egyesület, Hangya Fogyasztási Szövetkezet léte nyújt bizonyítékot. 1934-ben hősi emlékoszlopot avattak az I. világháború áldozatainak, díszvendégként

Habsburg József főherceg személyesen méltatta a katonák harctéri érdemeit. És a katonák ideje hamarosan ismét elkövetkezett: sorra érkeztek a behívók a községbe, amelynek lakossága 1941-ben 1913 fő volt, iparosok száma 50, kereskedőké 11. A második világháborúban, 1939-45 között 48 berényi katona esett el, a német megszállás, a frontvonalak nagybajomi megmerevedése, majd az 1945. március 31-i áttörést követő orosz megszállás felbecsülhetetlen károkat okozott a lakosságnak emberi, erkölcsi és anyagi veszteség tekintetében is. A németek által aláaknázott evangélikus templom felrobbantását Fónyad Pál lelkész határozott közbeavatkozása hiúsította meg, a sebesülteket és kiszolgáltattakat dr. Erőss András körorvos házról-házra járva kezelte. A kastélyban működő vöröskeresztes katonakórház német sebesültjeit a bolgárok az udvaron lőtték agyon, a könyvtár és a szobák berendezéseit a feltépett ablakokon kidobálva égették el. Az értékes bútortárgyak és berendezési tárgyak széthordásában a lakosság sem tanúsított önmérsékletet. Inasa lakásán hunyt el báró Inkey József, aki túlélve az orosz fronton elesett Lajost, már nem érte meg Péter fia Amerikába menekülését. A túlélő férfiak, leventék évekre hadifogolytáborokba kerültek. A hősök és áldozatok emlékoszlopa állít emléket az időszaknak.

Földosztó bizottság alakult, 1947-ben megkezdődött a villamosítás, 1948-ban a környező pusztákon, Gánnában, Pádon, Magasdon megalakult az állami gazdaság. Kiirtották a 20 hektáros kastélyparkot, helyén utcát nyitottak, telket osztottak. A kastélyépületben 1950-ben iskolát alapítottak, a kaszinót és kocsmát átalakították kultúrházzá. 1954-ben az orvosházban óvoda létesült. 1956-ban a budapesti események hírére nemzeti bizottság alakult, a korábban tsz-be erőszakolt, sérelmeket szenvedett gazdák gyűlést tartottak. Rakos József traktoros lehúzta az 1919-es áldozatoknak állított oszlopot. Laczó József volt csendőr nemzetőrséget szervezett, meggátolandó az erőszakot. Penczinger József, a termelőségmozgalmak elnöke, aki korábban megakadályozta a tsz-vagyon széthordását, öngyilkosságot követett el. Kálmán István ÁVH-s kiskatona Budapesten, a Pártház védelmében esett el.

1969-ben Pogányszentpéter, Iharos és Iharosberény társulásával Községi Közös Tanács alakult, melyhez 1977-ben Inke is csatlakozott. Járdák, utak, házak épültek, utcák nyitak, a fiatalok családot alapítottak. Mindenki számára munkalehetőséget biztosított a November 7. Mezőgazdasági Termelőszövetkezet és a MEDICOR Művek Iharosberényi Gyáregysége, a másodgazdaság is jól jövedelmezett. Szürkén, de zajlott az élet, mint a "legvidámabb barakk" községeiben mindenütt. A rendszerváltoztatás kísérőjelenségeként 1990-ben, az első helyhatósági választások után Inke különvált, a másik három település Iharosberény székhellyel körjegyzőséggé alakult. Elkezdődött a privatizáció, a "Medicort" - ahogyan a helybeliek nevezték az ipari üzemet- nyíregyházi vállalkozó vette meg és építette le. A termelőszövetkezet gazdaságilag ellehetetlenült, felbomlott. A remény szikrájaként fel-, aztán ellobbant a megye történetének legnagyobb ipari beruházásaként beharangozott gázerőmű megvalósításának terve. A térség az ország munkanélküliséggel leginkább sújtott területeinek egyikévé vált. A jó agroökológiai adottságokkal rendelkező településen a mezőgazdaság majdnem minden család életében szerepet kap, néhányuknál mint elsődleges munkalehetőség, a többségnél mint kiegészítő jövedelmet termelő "másodgazdaság". A gabona és takarmánytermesztés mellett jelentős a bogyógyümölcsök (málna, szeder) szerepe. A település a megyei átlaghoz képest is alacsony jövedelmi és vállalkozássűrűségű területként jellemezhető. Számottevő ipari tevékenység nincs, a helyi vállalkozások csak néhány főt foglalkoztatnak, főleg szolgáltatásokra épülnek. A szakképzett munkaerő jelentős hányada ingázik, Csurgóra és Nagykanizsára jár be dolgozni. A településen élő jelentős létszámú cigányság szociális és foglalkoztatási helyzete kezelésre vár. A közelmúlt elhozta a vezetékes földgázt és 2006-ban elkészült a csatorna is. 2010 nagyberuházásaként megújult az iskolaként működő kastélyépület, mellette sportcsarnok és műfüves sportpálya létesült.

Zákány Község Önkormányzata

TOP-5.3.1-16-SO1-2017-00014

„Helyi identitást és közösségi részvételt erősítő
közösségfejlesztés a Csurgói járás községeiben

Közművelődés a faluban:

- **Értékkörzés**

Az iharosberényi önkormányzat kiemelt hangsúlyt fektet a település szellemi és tárgyi értékeinek feltárására, megőrzésére és népszerűsítésére. Célja érdekében lakossági aktivitáson alapuló települési szintű rendezvényeket, programokat finanszíroz, amelyekkel elősegíteni kívánja a helyiek kötődését Iharosberényhez, elérve a község jó hírének gyarapodását.

- **Berényi Gesztenye Fesztivál**

A berényi gesztenye hírnevének öregbítését, a helyi termelők és termékek bemutatását szolgálja a 17 éves múltra visszatekintő Berényi Gesztenye Fesztivál. A falunapi forgatagban vadászati kiállítás, állatsimogató, kulturális műsorok várják a látogatókat október első szombatján az Inkey kastély parkjában. Terménybemutatók, vadászati kiállítás, helyi ízek, bajvívóverseny, kutyabemutató, tűzijáték látható ezen a családi programon, amelyre szeretettel várjuk a gesztenye-szerető embereket a községből, a mikrotérségből, a szomszéd városokból és az egész országból Iharosberénybe!

- **Helyi értéktár, régészeti feltárás, helyismereti kiállítás**

Iharosberény története küzdelmes: a honfoglalókkal érkező kabar gyepűőrizzők, akiket Árpád-házi fejedelmek telepítette őseinknek ismerünk, templomukkal a tatár betörés során tűnnek el a tájról. Az országépítő IV.Béla király nyugat-európai telepésekkel népesíti be az elpusztult vidéket, akik a török betörésekig virágzó mezővárost építenek fel a romokon, új templomot a régi helyén. Az oszmán iga 150 éve alatt Villa Beryn népessége elpusztul, elmenekül, a felégetett romokon csak a hajdani büszke templom üszkös falai mutatják a szebb idők nyomát. A török kiűzése után németajkú betelepülők érkeznek az újrakezdéshez: szorgalmuknak köszönhetően 1717-ben ismét mezővárosi pecsét díszíti a Beren-ben kelt okleveleket. Az Inkey család uradalomépítő évszázadai alatt a térség meghatározó fejlettségű központja lesz a község. Háborúkban megmaradásra, békeidőszakokban gyarapodásra törekvő emberek lakóhelye.

Küzdelmes történetüknek: a háborúk pusztította, veritékes újrakezdésekkel teli évszázadok, a tíz templomot megépítő szívós élni akarás előtt tiszteleg Iharosberény Község Önkormányzata, amikor helyismereti kiállítás összeállítását tűzte ki célul, a középkori templomok és falu régészeti feltárását finanszírozza, helyi értéktárában dokumentálja az elődök és a jelen kulturális kincseit.

- **Inkey Gáspár Vívóverseny**

A negyedik alkalommal megrendezésre kerülő iharosberényi Inkey Gáspár Vívóverseny egy új sportág, a középkori hangulatot árasztó-full contact páncélos vívás, a buhurt rangos eseménye. A Historical Medieval Battle (történelmi középkori csata) szabályrendszere szerint a harc nem találtra megy, nem pontot kell elérni és megérinteni a másikat, hanem le kell győzni. A küzdelem feladásig vagy földre vitelig tart, a versenyzőket nem a kontroll, hanem a felszerelésük védi meg a sérülésektől. A buhurt legrangosabb nemzetközi versenye a Battle of the Nations. A legjelentősebb versenyeket -2019-től az iharosberényi versenyt is- a Buhurt Liga jegyzi. Az Inkey Gáspár Vívóverseny felkerülése a nemzetközi versenyhelyszínek közé jelzi a helyi szervezők elhivatottságát eziránt az új sport iránt, amivel felírták Iharosberény nevét a buhurt európai térképére.

Helyi civil szervezetek, egyesületek, szakkörök:

Már nem működő:

- Önkormányzati Szabadidő Sportegyesület
- IKÁZ Sportegyesület

Napjainkban működő:

- Nosztalgia Hagyományőrző Egyesület

A szervezet NOSZTALGIA Nyugdíjas Klub néven alakult 1997-ben. Tevékenységi területe az időskorúak művelődési, szórakozási igényeinek kielégítése, a helyi hagyományok ápolása, értékek őrzése. Ez egy többgenerációs, az iharosberényi kulturális értékeket őrző és gyarapító helyi közösség. 1999. decemberétől a klub egyesületi formában működik. Az iharosberényi kultúrházban rendszeresen tartanak összejöveteleket, üléseket, próbákat és bemutatókat. Az egyesületen belül kórus, hagyományőrző néptáncsoport, amatőr színjátszókör, nyugdíjas klub működik. Csoportjaival rendszeres résztvevője a Berény Utónevű Települések Országos Találkozóinak, az évtizedes múltra visszatekintő Berényi Gesztenye Fesztiváloknak. Működésének 20 éve alatt példát mutatva a helyi közösségi aktivitás értékteremtő és megtartó erejére az egyesület sikeresen öregbítette Iharosberény hírnevét. Munkájuk elismeréseként a település Önkormányzata a szervezet két vezetőjének, 2011-ben Horváthné Szanyi Évának, 2012-ben Tóth Imrénének közösség-szervező tevékenységükért az Iharosberény Díszpolgára címet adományozta. A Főnix Somogyi Nagyasszonyok Egyesülete 2017. évben Horváthné Szanyi Éva elnöknek a helyi közösségben, településén értéket őrző, hagyományokat ápoló munkásságáért a Főnix Nagyasszony címet adta.

- Nyugdíjas Klub

A szervezetben belül 1997 óta működik nyugdíjas klub, amely az idős emberek számára találkozási lehetőséget, közösségi teret és formát biztosít. A klub rendszeresen, kéthetente tartja rendezvényeit: ünnepségekkel, köszöntésekkel, nótás-zenés alkalmakkal enyhíti az egyedül élő öregek magányát, közösségi kapcsolatokat kínál a gyengülő családi kapcsolatok mellé/helyett. Kirándulásaikkal é

A klub életében 2016-tól új színfoltot jelent a kézimunka-csoport, horgolókör megjelenése. A résztvevők szüleinek, fiataloként maguknak a hétköznapiak része volt a kézimunka: minden családban horgoltak, hímeztek, kötöttek. Aztán a szekrény aljára kerültek ezek a terítők, sapkák, pullóverek, háttérbe szorult ez a tudás. A Horváthné Szanyi Éva vezette horgolókör lelkes csapata ezt eleveníti fel, adja tovább az érdeklődőknek: heti rendszerességgel készítenek -főleg családtagoknak- horgolt, kötött tárgyakat (baba, könyvjelző, kokárda, kitűző, csipkék, asztalterítők), de a helyi templomok részére is horgoltak karácsonyi díszeket.

- Kórus

A Nosztalgia klub tagjaiból 1997-ben Horváthné Záborszky Judit ének-zene tanár vezetésével kórus alakult. A SISAQA (Szimfonikus Szalon Zenei Quartett) zenekar kíséretében változatos összetételű (opera, operett, musical, népdal, magyar nóta, pop-rock) műsoraikkal sikereket értek el a települési, kistérségi, megyei kulturális rendezvényeken. Hagyományteremtő kezdeményezésként karácsonyi koncertsorozatot indítottak útjára, melyeken a művészeti iskola énekkarával, hangszeres szólistáival, zeneiskolai tanáraival együttműködve közvetítették az ünnep hangulatát a helyi és szomszédos települések hallgatóságának. 2003-ban indított programjuk a Tavasz Művészeti Fesztivál, amely a mikrotérség művészeti alkotó műhelyeinek (iskolai, felnőtt amatőr színjátszóknak, iskolai, felnőtt néptáncsoportoknak, iskolai és végzett hangszeres szólistáknak, a szomszéd települések amatőr művészeti

csoportjainak) biztosított két évente bemutatkozási lehetőséget. Állandó szereplői a nemzeti ünnepek megemlékezéseinek, a községi rendezvényeknek (Berényi Gesztenye Fesztivál, Berények Országos Találkozója, Idősek Napja). Próbáikat heti rendszerességgel tartják, az énekkar létszáma jelenleg 22 fő. A húsz év mérlege: 180 dal, közel 200 fellépés. Az énekkar célja: a közös éneklés öröme, a közönségnek is maradandó élményt nyújtó produkciók létrehozása. Iharosberény Község Önkormányzata a kórus szakmai vezetőjének kimagasló kulturális tevékenységéért a község Díszpolgára címet adományozta, mellyel az énekkar évtizedeken átívelő munkáját is elismerte.

- **Hagyományörző Táncsoport**

Az egyesület középkorú tagjaiból, fiatal házaspárjaiból 1999-ben hagyományörző táncsoport alakult. Céljuk, hogy megőrizték és minél szélesebb körben megmutassák Iharosberény és környéke népi kultúráját, átörökítsék szellemi értékeit. Kezdetben Tímár Lajosné tanító, majd Horváth János néptáncoktató szakmai vezetésével Duna-menti karikázót, Berényi lakodalmast, somogyi eszközös táncokat, szatmári, mátyusföldi, zalai, felcsíki táncokat, csíkszentdomokosi farsang temetését, somogyi páros, kalocsai táncokat feldolgozó koreográfiákat állítottak színpadra. Műsoraikkal rendszeresen bemutatkoznak megyei művészeti gálakon, fesztiválokon, néptánc találkozókon. A táncsoport évente számos meghívásnak tesz eleget: a hazai fellépések mellett 2010-ben és 2012-ben erdélyi körúton -Csíkszentdomokoson és Székelyudvarhelyen, a Míves Emberek Sokadalmán -vettek részt. 2014-ben Innsbruckban a Magyar Ház szakmai meghívásának tettek eleget. A horvátországi Rasinja (Apajkeresztúr), Vidovec (Zamlacsszentvid) és Gorican (Muracsány) kulturális rendezvényein az országhatárokon átívelő barátságot erősítették vendégszereplésükkel. Próbáikat heti rendszerességgel tartják, a táncsoport létszáma jelenleg 19 fő. Tevékenységük szakmai elismeréseként koreográfiáikkal a Dunántúli Amatőr Művészeti Fesztivál két alkalommal (2006. 2008) arany, három alkalommal (2010. 2015. 2017) ezüst minősítést szereztek. Paukovics Sándor ugyanitt különdíjat nyert. Az Országos Nyugdíjas Ki-Mit-Tud döntőjében három alkalommal (2012. 2013. 2016) szereztek arany minősítést és első helyezést.

- **Ifjúkor Egyesület**

Az iharosberényi Ifjúkor Egyesület 1994-ben alakult, célja a településen élő gyermekek és fiatalok életlehetőségeinek javítása, egyéni és közösségi képességeinek fejlesztése. A működésük elmúlt 24 éve alatt szoros kapcsolatrendszer alakítottak ki a helyi önkormányzattal és az itt működő civil szervezetekkel. Közös munkájuk eredményeként 1999-ben civil emlékszobrot állítottak a településen, kezdeményezték a helyi nyilvánosság csatornáinak (újság, helyi tv) kialakítását, ezek működésében önkénteseikkel szerepet vállaltak. 2000-ben infokommunikációs szolgáltatásokat nyújtó teleház kialakításában vettek részt, 2005-ben a fiatalok közösség összejöveteleinek helyet adó pinceklubbot hoztak létre. 2006-ban ifjúságsegítő foglalkoztatását indították el. 2009-ben a település első köztéri játszóterét, köztéri szabadidős parkját hozták létre. 2010-től a település történelmi múltja került a közösség figyelmének centrumába: földvár-rekonstrukciót készítettek, levéltári dokumentumok és múzeumi leletek alapján folyamatosan kutatják a település történetét, információkat szereznek a korabeli tárgyi és szellemi kultúráról: viseletről, eszközökről és használatuk módjáról. Banderium Hungarorum néven történelmi hagyományörző csoportot hoztak létre. A helyi kultúrházzal együttműködve rendszeresen szerveznek kirándulásokat, játszóházakat, kézműves foglalkozásokat. Erőss Borbála elnök/ifjúságsegítő irányításával

felzárkóztató nyelvi képzéseket tartanak, nyári kölyökklub programjukkal a nyári szünetben kínálnak szabadidős elfoglaltságot az iharosberényi fiataloknak.

- **Banderium Hungarorum történelmi hagyományörző csoport**

Az egyesület történelmi hagyományörző csoportjának célja, hogy a magyar történelmi hagyományokat, katonai-viseleti kultúrát népszerűsítsék, ismertté tegyék bel- és külföldön egyaránt. A Józsa Tibor vezette csoport szakmai eredményességét számos helyi-regionális-országos fesztiválmeghívás jelzi: Berényi Gesztenye Fesztivál, Kimlei Sárkányhajó és Történelmi Fesztivál, nagykanizsai Thúry Napok, Visegrádi Palotajátékok, Esztergomi Vármúzeum Éjszakája, Szombathelyi Savaria Történelmi Fesztivál, Bärnau Történelmi Park. Szakmai kapcsolatot alakítottak ki a több városi és megyei hatókörű múzeum régészeti osztályával (Kaposvár, Esztergom, Budapest, Miskolc, stb.), illetve a Magyar Nemzeti Múzeummal, Hadtörténeli Múzeummal és a Magyar Nemzeti Levéltárral. Tevékenységük eredményeként tudományosan igazolható korhű viseletekben, felszerelési tárgyakkal szemléltetik, mutatják be rendezvényeken, iskolai rendhagyó történelmi órákon a 13. század európai és magyar tárgyi kultúráját. Kutatásuk eredménye, hogy 2015-ben sikerült a helyi középkori templom helyét georadaros régészeti módszerrel megtalálni. 2016-ban a magyar Hadtörténeli Múzeum középkori tárlata számára pajzs-rekonstrukciókat készítettek, részt vettek Prágában a Nemzetek Csatáján a nemzeti válogatottal. 2017-ben munkájuk legnagyobb elismeréseként komoly szakmai zsűri előtt minősítést szereztek a Budapesti Történelmi Vásár és Hagyományör találkozóon. Részt vettek a Bärnau Történelmi Park rendezvényén, ahol nemzetközi elismerésre tettek szert és számos meghívást kaptak.

Az egyesület elhivatott tagjai 2017-ben létrehozták a 13. századdal foglalkozó hagyományörzők szövetségét, mely dinamikusan fejlődő országos szakmai és érdekvédelmi csoport. Önkéntes önmegvalósító tevékenységüket egész évben, heti rendszerességgel folytatják. A felszerelés szükséges anyagok előállítását, a szakmailag hiteles ruha és fegyverzet másolatok készítése során számos kézműves fogást sajátítanak el: asztalos, ruhakészítő, bőrdíszműves, keramikus, cipész, kötélverő ismereteket szereznek és gyakorolnak. A fegyverek használatának hiteles bemutatásához vívőkódexből vívást tanulnak, azt rendszeresen gyakorolják. 2015-től szervezői az Inkey Gáspár Vívóversenynek, amely 2019-ben felkerült a Nemzetközi Buhurt Liga versenyhelyszínei közé.

- **Polgárőr és Tűzoltó Egyesület**

A szervezet küldetése a helyi társadalom erősítése, bűnmegelőzés és vagyonvédelem, tűz és balesetmegelőzés. Az egyesület Polgárőrség néven alakult 1991-ben. Működése során (rendszeres járőrözés, figyelőszolgálat, kapcsolattartás, információcsere a rendőrséggel) a településen és környékén visszaesett a vagyon elleni bűncselekmények száma, az állampolgárok megtapasztalhatták az összefogás, a polgári önszerveződés szükségességét és sikerét. A szervezet működéséhez szilárd partnert talált a helyi önkormányzatban: a képviselőtestületek hozzájárultak a működés biztonságához, ugyanakkor jól működő kapcsolatrendszert alakított ki a megyei és országos bűnmegelőzési szervezetekkel (rendőrség, polgárőrség). 1996-ban a tűzvédelmi-megelőzési problémák kezelésére, a 100 éves hagyományok ápolására önkéntes tűzoltó csoportot hoztak létre a tagságból. Az önkormányzat használatra átadta az addig kihasználatlan tűzoltószertárat, tűzoltófecskendőt és egyéb berendezéseit. Sikeres beavatkozások és versenyeredmények után a szervezeti forma és elnevezés Polgárőr és Tűzoltó Egyesületre változott, a taglétszám 67 főre gyarapodott, pénzügyi forrást is jelentő jó kapcsolat alakult ki a tűzoltóság szervezeteivel. Az egyület eredményeinek elismertségét a polgárőr- illetve a tűzoltó szövetségek Bali János elnöknek (1991-2012) átadott megyei és országos kitüntetései, illetve Iharosberény Díszpolgára cím adományozása jelzik. A felvállalt feladatok során elért eredmények, a polgárok bizalma és aktivitása az egyesületet Iharosberény és környezetének legjelentősebb civil szerveződésévé

tette, ahova például, ötletért számos szervezet fordult már. 1998-ban a tagság 87 főre bővült, a szervezet közhasznú besorolást nyert. A szervezet kiemelt figyelmet fordít az utánpótlásnevelésre, a fiatalok érzékenyítésére, bevonására: állandó résztvevője női, leány és ifjúsági csapataival a körzeti önkéntes tűzoltóversenyeknek. Hamburg-Eidelstedt tűzoltóival illetve Rasinja horvátországi testvértelepülés lánglovagjaival építenek nemzetközi szakmai kapcsolatokat. Ledniczky Miklós Jánosné elnök vezetésével folyamatosan fejlesztik beavatkozó képességüket: új tűzoltófecskendő, polgárőr járóautó került az egyesület birtokába. Az önkormányzat a szertárépületet 2018-ban felújította, így korszerű körülmények között tevékenykedhetnek a berényi polgárőrök és tűzoltók.

- Ahol templomok jelzik a közösség feltámadását

Iharosberény hányattatásainak és megújulásának jelképei a templomai: a r.katolikusok hat, az evangélikusok négy templomáról tudunk.

Beryn Árpád-kori r.katolikus templomának alapjait 2018-ban tárta fel Molnár István régész főmúzeológus. A feltehetően a tatárjárás idején elpusztult templomra egy ugyanoda épített, nagyobb, késő-középkori templom ásatása során találtak rá. Ezt a török pusztíthatta el, romjait az evangélikus kőtemplom építéséhez használták fel. A török után újjáéledő közösségnek 1716-ban a katolikus földesúr, Inkey János nyilvános jellegű, sárral betapasztott, zsúpfedéllel befedett kápolnát építtetett. 1738-ban elkészült a második katolikus templom. Inkey Gáspár a kastéllyal egy fedél alatt építtette fel. 1752-ben elkészült a harmadik kápolna, a kastélyhoz közel. 1752-ben választották szent Annát védőszentjüknek. A hívek ma is a kastély melletti kápolnát használják. 2010-ben új plébánia hivatalt építettek.

- Somogy legrégebbi evangélikus gyülekezete

A település a reformáció korában Nádasdy Tamás nádornak, a reformáció nagy pártfogójának a birtoka volt, korán alakult evangélikus gyülekezet. 1681-ben fából építettek templomot. A török alól visszafoglalt területen a rekatolizáció során nem akarták megengedni a szabad vallásgyakorlatot, és el akarták venni a templomot. A hívek azonban nem engedték, bátran kiálltak templomukért, és megmaradtak hitükben. Helytállásuknak köszönhető, hogy később sikerült a vármegyénél elérni, hogy Iharosberény - Somogy vármegyében, Surd mellett legkorábban - artikuláris helyet "megillető" státusú település lett. Ennek következtében lelkészei szabadon hirdethették az ígét, szolgáltathatták ki a szentségeket és temethettek. Itt gyűlt össze a környék evangélikussága, de a lelkészek innen kijárva " vidéken" is végeztek vallásos szertartásokat. A jelenlegi a negyedik temploma a gyülekezetnek.

A településen mai is élő népszokások:

- egyházi ünnepek (pl. Anna-napi búcsú, Karácsony, Húsvét, Pünkösöd...)
- nemzeti ünnepek
- településtörténetből vett szokások: boszorkányégetés, szüreti felvonulás

A település díszpolgárai:

- Dr. Eröss András orvosi tevékenységéért 1993
- Fónyad Pál lelkészi működéséért 1993
- Szőlősi Ferenc plébánosi működéséért 1993
- Szatmári László igazgatói tevékenységéért 1993
- Dr. Eröss Sándor orvosi tevékenységéért 1993
- Pál József helyi televíziós munkásságáért 1993

- Bali János polgárőr tevékenységéért 1994
- Pintér István helytörténeti kutatásért 1994
- Horváthné Szanyi Éva civil vezetői munkájáért: Nostalgia egyesület 2011
- Tímár Lajosné közösségi munkájáért: táncsoport 2011
- Tóth Imréné civil vezetői munkájáért: nyugdíjasklub 2012
- Pécsi László sportszervezői tevékenységéért 2012
- Szűcs Béla Albert helyismereti tevékenységéért 2012
- Horváthné Záborszky Judit kórusvezetői tevékenységéért 2013.
- Varga István településfejlesztési tevékenységéért 2014
- Boncz Béla közéleti aktivitásáért 2015
- Ambrus Zoltán ifjúságpedagógiai munkájáért 2017
- Horváth János néptáncoktatói tevékenységéért 2019

Közösségi tevékenység történeti feltárása

A település neve: Inke

A település története:

Községünk története egészen az Árpád-korig nyúlik vissza. Az államalapítás után ezt a területet viszonylag hamar belakták, és a népsűrűség is nagyon számított. A korabeli település előbb a segesdi püspökség, majd a szenyéri apácák uradalmi közé számított. Első írásos említése 1279-ből származik, akkor még „Inge” néven. Ezzel a bizonyítékkal cáfoltatik ama kedves helybéli monda, miszerint Inke Szent István királyunk első alapítású falvai közé tartozik: a monda úgy tartja, hogy István király, mikor kilovagolt még erre a lakatlan tájra, ezzel a mondattal kezdte meg a letelepítést: „Isten nevében kezdjük el!” Az első betűket összeolvasva valóban Inke jön ki, bár ismételjük, a mondának nincsen valós alapja. Oklevelekből tudható, hogy a falu önálló templommal rendelkezett a XIV. században, amelyet 1332-ben szenteltek fel, ám sajnos, hogy milyen egyházi titlust kapott, az nem maradt fenn. Ennek a gótikus templomnak a romjait fedezték fel budapesti régészek 1999-ben, ám teljes feltárása és tanulmányozása még folyamatban van.

A török hódoltság ideje alatt a falu elszakadt a királyi Magyarországtól, és török uralom alá került. A hódoltsággal egyidejűleg feltámadó reformációs mozgalmak a korabeli községben is teret hódítottak (1526 után), mivel egészen a 19.-20. század fordulójáig Inke nagyobb részét református vallásúak alkották, a katolikusok csak a fent említett időpontban telepedtek le itt nagyobb számban. Maga a török uralom is hagyott nyomot a helyi színhagyományban, ugyanis egy inkei falurészt mind a mai napig Alivárnak, azaz Ali basa táborhelyének neveznek. Eme terület régészeti feltárása még nem történt meg.

A barokk kor leginkább gazdasági szempontból volt jelentős a falu életében. Ekkor ugyanis fellendült az egykori inkeyantalfai (ma: Kisdencs falurész, valamivel korábban Fazekasdencs) fazekas kézművesek forgalma a csurgói beszállításoknak köszönhetően. Ezt a falurészt egyébként Inkey Antal telepítette be, s róla kapta a nevét is. A környéken járó Festetich grófok pedig szívesen jártak a faluban, illetve a környező erdőkben vadászni.

A 19.-20. század fordulójára, amint azt már fent is említettük, a falu létszámának emelkedésével járt. A betelepülő katolikusok ugyanis a még lakatlan falurészre költözve új utcákat hoztak létre („Újfaluba”), míg a reformátusok az addigra már fennálló, a mai központ közelében létrehozott utcákban laktak („Ófaluba”). Ez a tájnyelvi megkülönböztetés az idők között még ma is él. („Felmegyek az Újfaluba.”) Ekkor csatlakozott be a korábbi Inkeyantalfai is a tulajdonképpeni Inkébe. Erre az időre tehető a község gyönyörű katolikus templomjának építése is, amelyet 1912-1920 között hoztak létre, és Kauzli Dezső veszprémi nagypostás szentelt fel. A századelőn volt Inke népessége a legmagasabb, közel 3000 fő.

Az első és a második világháborúban - amely háborúk között Inke Bethlen-uradalom volt - számos inkei honvéd esett el. Emléküket a faluban található két honvédemlékmű őrzi. A második világháború különösen megterhelő volt a falu számára: a nyilasok erőszakos toborzása ugyanis számos munkaképes fiatal és családostól elszakított mind a családjától, mind a termelőmunkától, az

átvonuló szovjet csapatok pedig hatalmas károkat okoztak a falunak. Ezek közé tartozott a régebbi református templom lerombolása is, valamint a helyi plébános, Padányi Sándor kivégzése, mivel az atya nem akart információkat kiadni a szovjeteknek. A plébános holttestét annak húga fedezte fel, és vitte el titokban: Padányi atya ma a katolikus templom Szűz Mária-oltára alatt nyugszik.

A második világháború után Inke a csurgói járás alá tartozott közigazgatási szempontból, önálló községi tanáccsal. A termelőszövetkezet létrehozása viszonylag gyorsan zajlott, s az újonnan létrehozott TSZ Rákóczi Ferenc után kapott itt nevet. A templomban járás sem volt akadályoztatott, sőt 1948-as adatok szerint létezett katolikus népiskolája is, egy tanítóval és 68 tanulóval. A felekezeti iskolákat 1959-ben számolták fel, ekkor került át az összes osztály az egykori Szegedy-kastélyba, a mai iskolaépületbe. Amely egy szép parkban helyezkedik el, körülötte épült fel az óvoda, a főzőkonyha, és az étkező helyiségek épületei is.

A rendszerváltozást követően Inken is megtartották az önkormányzati választásokat, első ízben 1990-ben. Ezt követte a falu identitásának, összetartó erejének formálása, és ez alkotja a mindenkori községi vezetés egyik fő célkitűzését is. Falunapot először 1995. augusztus 20-án tartottak itt, azóta is minden évben a Falunap az egyik fő jelentőségű esemény. Ugyanebben az évben adták át az új református templomot. A község infrastrukturális kiépítettsége teljes majdnem minden utcában új aszfalt réteggel ellátott út van. Létezik ivóvíz- csatorna hálózat, földgázellátás, kábel televízió hálózat. 2001-ben sikerült kerékpárutat építeni a 61-es főút mellett másfél km hosszan, 2002- ben egy befejezetlen beruházásokat támogató belügyminisztériumi intézkedéssel átadták a községi ifjúsági sportszarnokot, amely azóta már számos községi rendezvénynek is otthont adott eredeti funkciója mellett. Működik a községben házi orvosi ellátás, és védőnői szolgálat is. Épülete a falu legrégebbi, és leghosszabb utcájában található.

Községünk, Inke Belső-Somogyban található, s a falut ennek megfelelően kies, erdős-lankás dombokkal körülvéve találhatjuk. Így a vállalkozó kedvű túrázók, kirándulók is könnyen tehetnek akár hosszabb erdei sétákat is a falut körülvevő erdőkben.

Külön említést érdemel turisztikai és néprajzi szempontból az inkei szőlőhegy ahol a környező somogyi és zalai dombok gyönyörű látványa mellett a somogyi népi építészet számos elemeit is megfigyelheti a hozzáértő, érte ezalatt a régebbi pincéket. Sok közülük még hagyományos tömésfallal készült, egyszobás helyiség, egy térben található lejáróval és borospincével.

A horgászni vágyókat nagy szeretettel várja a helyi horgászegyesület az inkei horgásztóra, némi izgalmas, halfogás reményében történő kikapcsolódásra. Maga a tó dombokkal körülvett apró völgyben, rendkívül szép környezetben található. Vízfelületének mérete 5 hektár. Rendszeresen telepített, és elsősorban pontyra, amurra, busára, valamint a ragadozó halak közül süllőre és nagyobb harcsákra horgászhatunk Inken. A helyi horgászrendről és a napijegy beszerzésének mikéntjéről a „Helyi civil egyesületek” menü megfelelő pontjában tájékozódhat a Tisztelt Érdeklődő.

A labdarúgás szerelmesei pedig vasárnaponként izgalmas mérkőzéseken vehetnek részt nézőként a községi sportpályán. Helyi futballcsapatunk a „Rákóczi” Szabadidő Sportegyesület támogatásával jött létre, és mind a mai napig a szervezet támogatásával sportol, illetve rendez itt mérkőzéseket.

Oktatási, nevelési intézménnyel rendelkezünk, az Inkei Bethlen István Általános Iskola és az Inkei Napsugár Óvoda. E két intézmény a Szabadság parkban helyezkednek el, aszfaltozott kézilabda pálya, játszótér megtalálható az intézményeknél.

Inke Községben jellemzően két felekezet van jelen a katolikus és a református. A lakosság túlnyomó része katolikus, a kisebb rész református és talán 3 családban vannak evangélikus vallásúak.

A településen működik Roma nemzetiségi Önkormányzat is. A cigányság jelenlegi helyzetéről: Szegregáció nem mondható el a cigányok helyzetét tekintve. Cigány családok megtalálhatók a belső faluban és a kisdencsi részen egyaránt. Fokozatosan lehetőségeikhez mérten költöznek be a belső faluba. Munkalehetőség sajnos nincs a faluban, az Önkormányzat kevés embernek tud közmunkát biztosítani, de a többségében cigányokat foglalkoztat, segítve megélhetésüket. A munkamorál aggasztó, néhány cigány viszont kifejezetten szorgalmas, törekvő embernek mondható el.

A cigánygyerekek oktatása az általános iskolában integráltan folyik, a pedagógusok igyekeznek a lehető legnagyobb figyelmet és speciális oktatást biztosítani nekik. Az Önkormányzat étkeztetést, napközis foglalkozást, ingyenes tankönyvet biztosít részükre.

Közművelődés a faluban:

- Falunap,
- Sportnap,
- Polgárőr nap,
- Horgász verseny,
- Romanap,
- Idősek napja,
- Roma versmondó verseny,
- Egészségnap,

Helyi civil szervezetek, egyesületek, szakkörök:

Már nem működő: -

Napjainkban működő:

- Sport Egyesület,
- Horgász Egyesület,
- Polgárőr Egyesület,
- Inkei Civil Egyesület,
- Nyugdíjas Klub,

Közösségi tevékenység történeti feltárása

A település neve: Pogányszentpéter

A település története:

A középkor: falu és pálos kolostor

A középkori oklevelek Strogenz, Strigench, Strogench és Stergench formájában említették a település nevét, amely a hasonló nevű folyó mellett feküdt, s közelében egy kisebb hegyen (in monticulo prope Zenthpeterfalva) 1381-ben már működött a Kanizsai család által alapított és Szent Péter apostolról elnevezett pálos kolostor. A strengenci remetetestvéreket más néven szentpéterieknek nevezték. A XV. század elején az oklevelek Szentpéterfalva, vagy Németiszentpéter alakban is említették, miután a szentpéteri pálosok 1390-ben a Németiektől is kaptak Németiben földeket.

A helység sokáig a pálosok birtokaként is szerepelt, a dombon épült monostor helyét máig is Klastromimezőnek nevezi az ott élő nép. Pogányszentpéter, illetve a középkori Szentpéter (Zenthpeter), a Kanizsai család birtokához tartozott Kanizsa várával és a hozzátartozó somogyi jobbágyfalvakkal együtt. A birtokos család férfiágának kihalásával és Kanizsai Orsolya házassága révén az egész uradalom Nádasy Tamás birtokába került.

A Pogány név pedig a Pogány családtól veszi az eredetét, amely a XV. században a helység földesura volt. A Mohács utáni első török betörések idején a felsorolt jobbágyfalvak lakói nagy pusztulásnak voltak kitéve, pestis és éhínség tizedelte soraikat, s az uradalom egyes falvait nemegyszer a kipusztulás réme fenyegette.

A 150 éves török megszállás ideje alatt, a megye többi részéhez hasonlóan, a kanizsai váruradalomhoz tartozó Pogányszentpéter is elpusztult " (az 1554 évi hadjárat során).

A XVII- XIX. században

1749-ben, a korabeli viszonyokat tekintve elég későn került sor a birtokos Malik János és a beköltözni szándékozó ismeretlen illetőségű jobbágyok közötti telepítési szerződés megkötésére, vagyis ekkor települhetett a falu újjá.

Az 1767-es úrbérrendezéskor 5 jobbágycsalád, 27 házhellyel rendelkező, és 10 ház nélküli (más házhelyén vagy házában lakó) zsellércsalád élt Pogányszentpéteren.

A község határa századokon keresztül mit sem változott. A Ság, Sukoród, Szentpál és Iharosberény között elterülő s az Iharosberényi uradalomhoz tartozó helység határfelmérése az urbárium kiadása utáni közvetlen esztendőkből történt: 1770. szeptember 20-án. A határlevél szerint 50 határfal volt a jel, amelyek időközben „elenyésztek”. Ennek következtében meg kellett újítani azokat, melyre 1837. július 10-én került sor az érdekelt helységek küldötteinek részvételével. A küldöttek sorában említett szentpéteriek: Pétesk József, Mitnyek Istók, Nóvák Istók, Hajnal József, ifj. Nóvák Pál, ifj. Kardos József, Mitnyek József, ifj. Kortsmár János, Kondor Mihály, Pintér Mihály, Berke Józsi, Fliszár Márton,

Mitnyek Ádám, Pétsek Ferenc, Pétsek János, Mszel Józsi, Takáts János. Takáts György, Kardos János, Kodela Mihály.

1860-ban már Inkey Károly birtokaként szerepel az összeírásokban a falu, melyet 1859-ben 175 katolikus, 7 izraelita, 1862-ben 201 katolikus és 7 izraelita vallású ember lakott. Az evangélikus betelepülők ezt követően jelennek meg az összeírásokban, megduplázva a falu népességét.

A XX.században

1907-ben 262 katolikus, 314 evangélikus, 11 református és 5 izraelita, tehát összesen 592 lakost írtak össze, azaz a katolikus lakosság száma is nőtt, és 11 református (2 család) is beköltözött a faluba. Két év múlva ugyanilyen arányokat látunk (264 római katolikus, 316 evangélikus, akiket ágostai hitvallású evangélikusként írtak össze, 11 református, 5 izraelita lakos). 1916-ban érezte a háború a hatását, 302 katolikus, 313 evangélikus, 1 református és 3 izraelita lakost regisztráltak: 619 főt.

A település helyi védettségű nevezetességei

- Római katolikus templom
- Református templom
- a temető parkja
- a magtár épülete
- Halászház
- Tölgyfa
- Millenniumi park
- műemlék tűzoltókocsi

Településképet meghatározó épületei, építményei, létesítményei

- Óvoda és Könyvtár épülete
- Sportkuckó
- Sporttelep
- Nyugdíjas Klub klubterme
- Községi színtér
- Orvosi Rendelő
- Önkormányzati Irodahelyiségek
- Sportklub terem
- Ravatalozó
- Helytörténeti Kiállító Terem
- Néprajzi Kiállítóterem
- Szoborkert
- Erdész-lak

Közművelődés a faluban:

- Magyar Kultúra Napja
- Ikonbemutató
- Farsangi felvonulás és bál
- Nőnap
- Március 15-i megemlékezés
- Sportbál
- „Te szedd” szemétyűjtő akció
- Települési Gyermeknap
- Hősi Emlékmű felújítás és Avatás
- Szüreti felvonulás és bál
- Márton Napi lámpás felvonulás
- Október 23-i megemlékezés és koszorúzás
- Országos Könyvtári Napok rendezvényei
- Idősek Napja és Karácsonyi Műsor

Helyi civil szervezetek, egyesületek, szakkörök:

Már nem működő:

- II. Rákóczi Ferenc Közművelődési Egyesület

Napjainkban működő:

- Csurgoi Polgárőrség Pogányszentpéteri Csoportja
- Pogányszentpéter Ciklámen Nyugdíjas Klub
- Ringharcosok Klubja (boxklub)
- Katolikus Ifjúsági és Gyermekcsoport
- Pogányszentpéteri Kincsek Tára Egyesület

A településen mai is élő népszokások:

- Farsangi maszkajárás és bál
- Szüreti felvonulás és bál,
- Márton Napi lámpás felvonulás,

Közösségi tevékenység történeti feltárása

A település neve: Porrog

A település története:

Porrog neve először a XVI. századbeli adólajstromban fordult elő. 1536-ban Lakkal együtt írták össze, és ekkor özvegy Laky Lázárné tulajdonában volt. Ezenkívül Kaczer János, Török Ferenc, özvegy Bagody Ferencné, Horváth Lukács, Huszár Kálmán fiai, Septy István, Laky János és Farkas Mihály voltak a földesurai.

1550-ben a Török, a Huszár és a Laky család bírta. Az 1552 - 54. évi török hadjáratok alatt elpusztult a helység, mindössze 1 házat találtak ott a török adószedők. 1571-ben 6 házat találtak benne. 1598-99-ben Batthyány György a földesura, 1626-ban a Hollósy családé, 1700-1702-ben a Saicz családé. 1715-ben az országos összeírásakor az adózók száma 3 valamennyien jobbágygazdák. 1720-ban az össznépeség 30-100 fő körül lehetett. 1726-ban, 1733-ban a Malik családé. 1767-ben Bezerédy Károlyné: Bogyay Judit és Kelcz Ignácné: Preszek Mária birtoka, 1773-ban Malik László és Kelcz Ignác a tulajdonosa. 1776-ban a Malik, a Póka, a Hochreiter, a Török és gróf Festetics családnak volt birtoka a helységben. 1784/85-ben a helység lakóinak száma 540 fő.

A XIX. század elejétől Hochreiter Ambrus, Török Pál és gróf Festetics György voltak a földbirtokosai. A XX. század elején herceg Festetics Taszilónak és báró Inkey Pálnak volt itt birtoka.

1828-ban az országos adóösszeírásakor az adózók száma 147, jobbágygazda 62 fő volt,

1848-ban a jobbágyfelszabadításkor 28 jobbágy-, 1 zsellérház tartás, 25 1/4 jobbágytelek és 2 zsellértelek szabadult fel. Az úrbérrendezés ideje 1844.

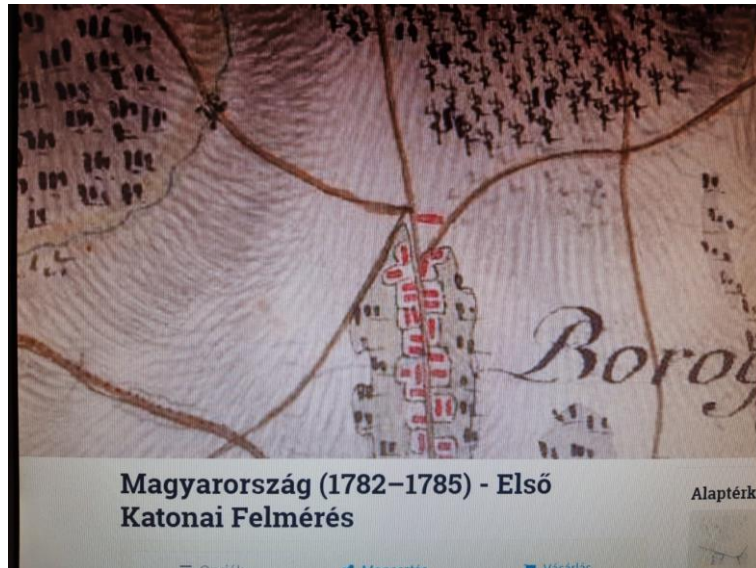
Az 1850. februári császári közigazgatási beosztáskor a csurgói járáshoz tartozott, és 547 fő élt a helységben.

Pecsétjében eke és ekevas látható,

1870-ben 88 házban 673 fő lakott a helységben, és a marcali járáshoz tartozott. 1872-ben a csurgói járáshoz tartozott a köz igazgatás átszervezésekor, és a bükkösei körjegyzőség községe volt

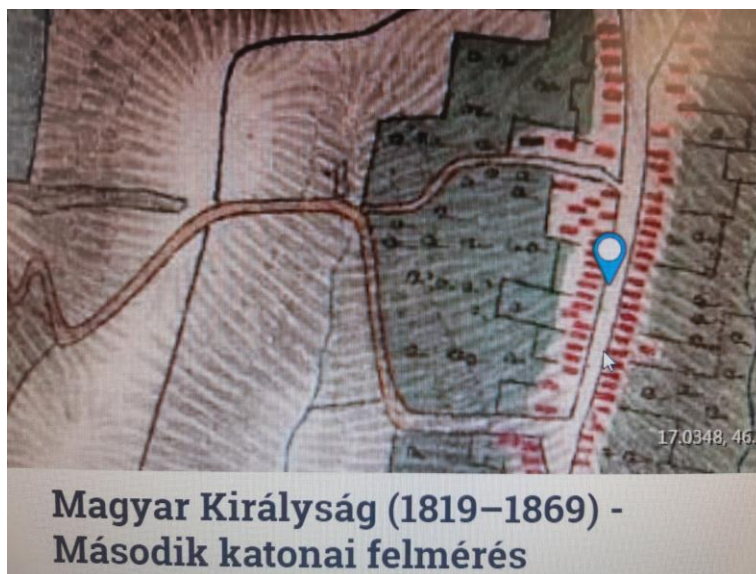
/Andrássy Antal - Szili Ferenc: A barcsi és a nagyatádi járás községtörténeti lexikona - Iskola és Levéltár 19. (Kaposvár, 1983)/

1878-ban tűzvész pusztított a községben, aminek a településkép és az épületünk sorsa szempontjából jelentős következménye lehetett. /Balogh István: Emlékezés 1905. /

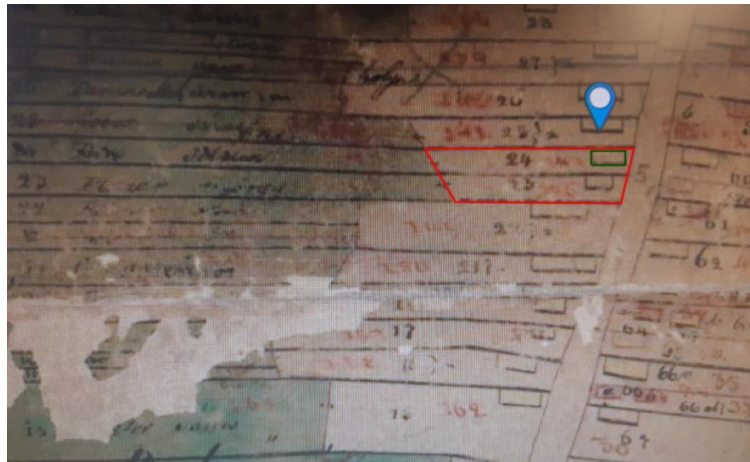
HUNGARICANA adatbázis

Az első katonai felmérés alapján látszik, hogy a településszerkezet, az egytcás falu már kialakul. Jól érzékelhető a templom előtti „Y” elágazás, a mai Fő utca mentén utcavonalra merőleges és párhuzamos beépítésű házak váltogatják egymást. Az elnagyolt ábrázolás miatt épületünk még nem beazonosítható.

HUNGARICANA adatbázis

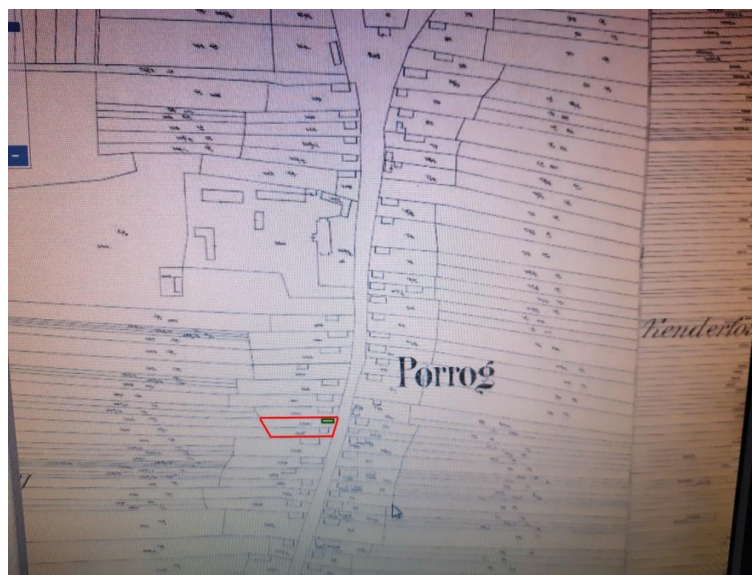
A második katonai felmérésen már valószínűsíthető, hogy feltűnik az épületünk, de egyértelműen a lakótelkek még nincsenek behatárolva, így nem biztos az adat.

Habsburg Birodalom - Kataszteri térképek (XIX. század)

HUNGARICANA adatbázis

A 19. századi kataszteri térkép már egyértelműen és azonosíthatóan ábrázolja a telkünket, rajta egy, a mai helyen is álló épülettel. A mai telek ekkor még két részből állt. Épületünkől délre még egy lakóépület látható.

Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára 1865.

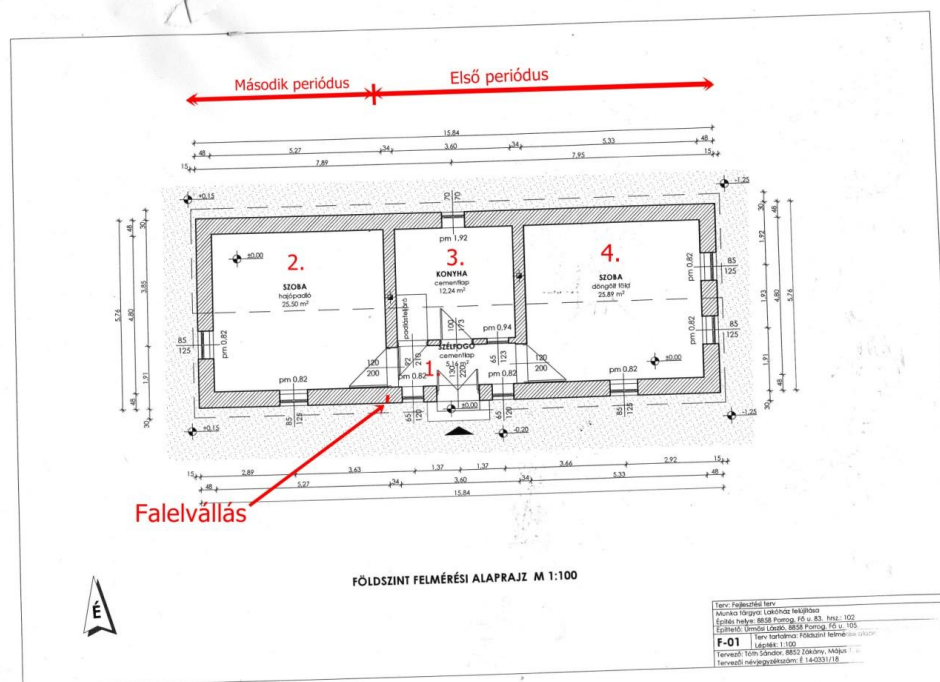
A pontosan datált térkép, még egyértelműbben ábrázolja az ingatlanunkat. Ez alapján már nyugodtan kijelenthetjük, hogy 1865-ben már lakóépület állott az ingatlanon. Azonban a mai telek még két részből állt, a délre eső telken pedig egy lakóház létezett, melyet később lebontottak, telekegyesítés történt, így jött létre a mai állapot.

A fő kérdés az, hogy a térképen ábrázolt épület azonos-e a maival? Az 1878-as tűzvész valószínűsíthető, hogy nem ugyanaz az épület, hiszen a 19. században a környékre jellemző építőanyag a fa volt és a zsúptető.

Az épületek, elsősorban a lakóház falanyagánál a Dél-Dunántúlon már a 18. században is szinte ismeretlen a boronafal. Széles körben használatos a talpas-vázás fal, többnyire sövény, esetenként zsilipelt kitöltéssel (Zentai T. 1991a: 31–36). A század második felében a hatósági szabályozások ezt a faltechnikát igyekeznek megszüntetni, nem kevés sikerrel, mint azt az elsősorban a Baranyára, de a szomszédos megyékre is kiterjedő Széchenyi-féle *Descriptio* is tanúsítja az 1780-as évek közepén (Zentai T. 1989). Mindez a Dunántúl egész déli felében általános lehetett, ahogyan ez a közel egykorú somogyi adatokból is kitűnik (Knézy J. 1972).

Mint fentebb Zentai Tünde közléséből kiderül, a hatósági előírások következtében nem nagyon szokott megváltozni az építési technika. Viszont amennyiben egy váratlan esemény, katasztrófa bekövetkezik, akkor gyökeresen átalakulhatnak az anyagok, építési technikák és funkcionális rendszerek. Valószínű ez következett be Porrog esetében is, így nagy valószínűséggel a meglévő épületünk már az újjáépítés következménye lehet, amikor a falut a katasztrófa után sebtében kellett felépíteni. Ugyanarra a telekre, ugyanazon helyen, de már korszerű anyagokból felépül a mai épület, melynek homlokzatát a 19.-20. század fordulóján felújítják, díszítik. Beépítése utcavonalra merőleges, utcai főhomlokzata nyugati tájolású.

Alaprajzi elrendezése soros, egy zárt előtérből nyílnak a helyiségek, szoba – konyha - szoba klasszikus elrendezéssel. A zárt előtérből nyílik még a padlásfeljáró. A ház építőanyaga habarcsba rakott téglá, a földem fából van, mindkét szobában mestergerenda. A tetőszerkezet torokgerendás nyeregretető, égetett hornyolt szalagcseréppel fedve. Két darab téglakéménye van, az első a lakószobát és a konyhát, a második a hátsó szoba fűtését biztosította. Nyílászárói hagyományos pallótokos ablakok, kifele, befele nyíló osztott szárnyakkal, köztük ráccsal. A bejárati ajtó egyszerű, frühlungos (betétes). A déli homlokzaton a főbejáratról balra függőleges elválás látható a téglá falazatban, mely valószínűsítheti, hogy az épület két periódusban épült. Az első rész szoba-konyha lehetett, melyet nyugati irányba később egy lakószobával bővítettek.

Közösségi tevékenység történeti feltárása

A település neve: Porrogszentkirály

A település története:

Porrogszentkirály neve az 1332–1337. évi pápai tizedjegyzékben fordult elő először. 1550-ben Török János, 1583-ban a Zrínyi család volt a földesura. A falu az 1565-1566. évi török kincstári adólajstrom szerint csak 3, 1571-ben 12 házból állt. 1715-ben 11 háztartását írták össze; ekkor birtokosa örgróf Turinetti Herkules József Lajos volt. 1773-ban már Festetics Kristóf birtoka volt, és a 20. század első éveiben is herceg Festetics Tasziló volt a nagyobb birtokosa. A falu evangélikus temploma 1843-ban épült. A községben 2007-ben 278 fő élt és összesen 150 lakás volt.

Elnevezését Szent László királyunkról kapta, amikor ezen a kicsi falun haladt át. Egy paraszt épp akkor ment arra és észrevette, hogy a király szekereből kiesett egy csavar (miközben ő aludt) és mindjárt kiesik a kereke. A hős ember odafutott és az ujját bedugta a hiányzó csavar helyére, így megmenekült a király. A szekér megbillent, a király felébredt és észrevette az embert, aki kívánhatott valamit. A parasztember kívánsága az volt, hogy ezután ne Porrog, hanem Porrogszentkirály legyen a falu neve.

Közművelődés a faluban:

Gyermeknap, elszármazottak találkozója, Rally verseny, Roma nap

Helyi civil szervezetek, egyesületek, szakkörök:

Már nem működő:

- -

Napjainkban működő:

- Hétszergörbe és Környéke Hagyományőrző Egyesület

A településen mai is élő népszokások:

- Locsolás
- Maszkajárás

Közösségi tevékenység történeti feltárása

A település neve: Porrogszentpál

A település története:

A település Csurgótól északnyugatra, Porrog és Somogybükkösd között fekszik. Porrog irányában található a híres Hétszergörbe, ami nem más, mint maga a hét jellegzetes kanyart leíró országút. Porrogszentpált először 1443-ban említették írásban, akkor Kyszenthal írásmóddal. 1776-ban a Seger család birtokolta, később a Zichyek, akiknek még a 20. század elején is jelentős birtokaik voltak a környéken.

A 2011-es népszámlálás során a lakosok 97,6%-a magyarnak, 1,2% horvátnak mondta magát (2,4% nem nyilatkozott; a kettős identitások miatt a végösszeg nagyobb lehet 100%-nál). A vallási megoszlás a következő volt: római katolikus 52,4%, református 2,4%, evangélikus 29,8%, felekezet nélküli 8,3% (6% nem nyilatkozott)

A faluban a népi építészet emlékei, a vakolatdíszes régi házak jelentik a fő nevezetességet, valamint egy emeletes magtár és a harangtorony, aminek falára a falu világháborús hőseinek emléktábláját is elhelyezték. A környéken több védett növény is él, például a sárga kikerics és a tavaszi tőzike

Helyi civil szervezetek, egyesületek, szakkörök:

Már nem működő: Nincs

Napjainkban működő:

- Porrogszentpálért Közhasznú Egyesület

A településen mai is élő népszokások:

- Farsang
- Advent
- Karácsony

Közösségi tevékenység történeti feltárása

A település neve: Somogybükkösd

A település története:

A zalai megyehatár közelében található ez a kis belső-somogyi település. Helyzetét meghatározza Csurgó és Nagykanizsa közelsége. Az írott források először a 15. században említik lakott településként, Bykesalakban. Román stílusú temploma a korabeli adatok szerint fatemplom volt. Tornya is fából készült, három oltárát gazdagon díszítették. Alatta családi kriptá, körülötte temetkezési hely volt található. 1850-ben a településnek 397 lakosa volt, az 1870-es népszámláláskor 400, a századfordulón már 478. A második világháborút megelőzően több mint fél ezren lakták. 1907-ben lett a falu neve Bükkösd helyett Somogybükkösd. A falu legjellegzetesebb épülete a hajdani kastély. A kastély 1,8 hektáros parkja 1985 óta természetvédelmi terület. A körpanorámás díszkertben fenyőritkaságok, örökzöld bambuszok és gesztenyefa matuzsálemek találhatóak.

Közművelődés a faluban:

- Gyereknapi
- Sportdélután
- Falunapi
- Fényportya- fénylánc
- Karácsonyi ünnepség

Helyi civil szervezetek, egyesületek, szakkörök:

Már nem működő:

- Szőlőtő Egyesület
- Hegyi gazdák Egyesülete
- Rehabilitációs Centrum Egyesület

Napjainkban működő:

- Jelenleg nincs működő egyesület, szakkör.

A településen mai is élő népszokások:

- Maszkajárás
- Húsvéti locsolkodás
- Májusfa állítás és kitáncolás

Közösségi tevékenység történeti feltárása

A település neve: Somogyicsó

A település története:

A 14. században már létezett a település és Szent György tiszteletére szentelt templomát említették. A Kanizsai családbirtoka volt. Nevét 1329-ben Chychow, 1369-ben Chychou, 1373-ban Eghzaschychou alakban írták le. Az 1700-as években pusztá volt, és az Inkey család birtoka. A 20. század elején több mint 600-an éltek itt. Mai nevét a község 1907-től használja.

A kevesebb, mint 200 lakosú zsáktelepülést átszeli a Tekeres-Berki patak, A táj mesébe illő, a falut körbefogja a rengeteg erdő (Kaszó), csak a két templomtorony látszik, s a patakokra halastavak települtek. Ennek köszönhetően rendkívül gazdag madárvilággal rendelkezik: több mint 100 madárfaj él itt. Mindennapos vendég többek közt a rétisas és a vidra is. Az erdő fáinak védelmében szarvas, dámszarvas, őz és vaddisznó talál élőhelyet, de előfordul a vadmacska is. Csendre, nyugalomra vágyók ugyanúgy jól érezhetik magukat, mint a bakancsos turisták.

Népesség: 132 fő

Közművelődés a faluban:

- Farsang a gyerekeknek
- Húsvéti Játsszóház
- Gyereknep
- Falunap
- Karácsonyi játszóház és Mikulás ünnepség
- Hagyományos disznóölés decemberben két ünnep között

Helyi civil szervezetek, egyesületek, szakkörök:

Már nem működő: -

Napjainkban működő:

- Somogyicsóért-Somogyért Egyesület

Közösségi tevékenység történeti feltárása

A település neve: Somogyudvarhely

A település története:

Somogyudvarhely Belső-Somogy délkeleti csücskében Csurgó és Nagyatád között, közvetlenül a horvát határ mellett, a Dráva völgyében, a Dombó-csatorna mellett fekszik. Szomszéd települések: északnyugatra 5km-re Berzence, dél-délkeletre 6km-re Bélavár. Somogyudvarhely utolsó becslült népessége 1052 fő (2018 évben), ami Magyarország népességének 0.01%-a (Somogy megyének 0.34%-a). Népsűrűsége 26 fő/km², lakások száma 441. A település életében az elvándorlás és a beköltözés elenyésző, a lakosság jellemzően előregedő. A Dráva közelében fekvő, gazdag néprajzi értékekkel büszkélkedő Udvarhely nevét először az 1332-1337-es tizedjegyzékben találjuk meg lejegyezve. A mezőgazdaságnak nagy hagyományai vannak a környéken. 1910-ben egyesült Kétnyárral, ekkor vette fel a Somogyudvarhely nevet. Faluházában (amit egy régi parasztház átalakításával építettek ki) helytörténeti gyűjteményt rendeztek be. Testvérfaluja, az erdélyi Bögöz mesteremberei pedig egy szép székely kaput készítettek Somogyudvarhely számára a testvéri kapcsolat szimbólumaként. Somogyudvarhely déli részében pedig egy kis parkban több háborús emlékművet, Árpád- és Kossuth-szobrot, Trianon-emléktáblát és Aradi vértanúk emléktáblát is találhatunk. A Duna-Dráva Nemzeti Park szívében elhelyezkedő község mind a helyi lakosoknak, mind az ide látogatóknak remek túrázási lehetőségeket nyújt. A falu melletti kavicsbánya tavak a horgászni vágyók kellemes időtöltését és kikapcsolódását biztosítja.

A településen önkormányzati hivatal, általános iskola, napközi otthonos óvoda, művelődési ház és könyvtár, mely épület egyben a DJP Pontnak is helyet ad található. Az egészségügyi ellátást a háziorvosi rendelő és védőnői szolgálat biztosítja. A településen Katolikus és Református templom áll a hívek szolgálatára. 1960-as éveket követően megnyílt a Berzencéig vezető burkolt út, amelyen megindulhatott az első buszjárat. Három autóbuszmegálló segíti a település lakóinak közlekedését, valamint megközelíthető vasúton is a Nagykanizsa–Barcs–Pécs vonalon. Vízzel, villany, gáz, telefon-vezetékekkel, tv és internet szolgáltatással ellátott a falu. A személyszállítás megoldott. Fontos megélhetési forrás a mezőgazdaság, több társaság is működik e területen. Kereskedelmi és vendéglátóegységek is működnek a faluban.

Közművelődés a faluban:

- Népviselet napja,
- Dinnyefesztivál,
- Elszármazottak találkozója,
- Egészségfejlesztési tábor,
- Szüreti felvonulás,
- Márton-napi mulatság,
- Disznótor és májusfaállítás,
- Gyermeknap és májusfa kitáncolás,
- Egészségnap,

Helyi civil szervezetek, egyesületek, szakkörök:

Már nem működő:

- Rozmaring Néptáncsoport,
- Somogyudvarhelyi Sportegyesület

Napjainkban működő:

- Somogyudvarhelyi Kuckó Alapítvány,
- Kukoris Színjátszó Kör,
- Rozmaring Nyugdíjas Klub,
- Mozdulj Somogyudvarhely! (aerobik, zumba, gyógytorna),
- Fotószakkör,
- Sportszakkör,
- Színjátszó szakkör,
- Moderntánc szakkör

A településen mai is élő népszokások:

- Adventi gyertyagyújtás,
- Betlehemezés,
- Népviseletbe öltözés,
- Kukoris (kalács) készítés

Közösségi tevékenység történeti feltárása

A település neve: Szentá

A település története:

A község Belső-Somogyban fekszik, Csurától 7km-re keletre. Megközelíthető busszal és vonattal egyaránt.

Szentá nevét az 1300-as évek közepétől említik az oklevelekben, a vránai perjel birtokaként szerepel. A tatárjárás idején Senthá, a török időkben Sente volt a település neve. A település csodálatos természeti környezetben, erdőkkel, halastavakkal körülvett helyen fekszik. Tőle északra található Kaszó és a Baláta-tó, mely a megye egyik legszebb természetvédelmi területe, erdei kisvasút visz a kaszói üdülőcentrumig, érintve a tavat, A Török Lovastanya, amely lovaglásra ad lehetőséget.

A településen 1993-ban épült fel a faluház, melyben óvoda, iskola, könyvtár és művelődési ház is helyet kapott (időközben megszűnt az általános iskola). A 20. századelején Somogy vármegye Csurói járásához tartozott.

1910-ben 1181 lakosa volt, a község területe a második legnagyobb volt akkor a megyében. A 2011-es népszámlálás során a lakosok 96,3%-a magyarnak, 0,2% bolgárnak, 26,1% cigánynak, 0,7% horvátnak, 0,5% románnak mondta magát (3,5% nem nyilatkozott; a kettős identitások miatt a végösszeg nagyobb lehet 100%-nál). A vallási megoszlás a következő volt: római katolikus 80,1%, református 3,7%, evangélikus 2,2%, felekezeten kívüli 2% (11,7% nem nyilatkozott).

Mára (2019 – ben) már csak megközelítőleg 420 főre tehető az itt élők száma.

Szentá község szerves része a Csurói Kistérségnek, sőt a csurói körjegyzőséghez, majd 2013. január elsejétől a Csurói Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozik.

Közművelődés a faluban: (Milyen település szintű programok voltak az elmúlt években esetleg régebben)

Az Arany János Nevelési és Művelődési Intézmény adott helyet vagy szervezésében kerültek megrendezésre az elmúlt években a következő programok: falunapok, intézményátadó, gyermekrendezvények, óvodai rendezvények, információs programok, továbbképzés.

Helyi civil szervezetek, egyesületek, szakkörök:

Már nem működő:

- Somogyért Egyesület,
- Banyakör,
- SZEFI,

Napjainkban működő: -

A településen mai is élő népszokások:

- Farsangi maszkázás,
- Nyársdugás

Közösségi tevékenység történeti feltárása

A település neve: Zákány

A település története:

Árpád-kori település, nevét már a tatárjárás előtt, 1227-ben említették az oklevelekben Zacun alakban írva, majd 1309-ben Zakaan alakban fordult elő. Várát 1325-ben említették először, és neve az 1332-1337 évi pápai tizedjegyzékben is fel volt tüntetve, tehát ekkor már plebániája is volt. 1342-ben már városi kiváltságokat élvezett és ugyanekkor Tours-i Szent Márton tiszteletére szentelt temploma is említve volt. 1379-ben I. Lajos király Zákányi Bodiszló fiának, Miklósnak, adta új adományul. 1380-ban már két Zákány: Alsó- és Felső-Zákány is létezett, mint királyi birtok, melyeket tartozékaikkal együtt I. Lajos király Korbaviai Bodiszlónak adományozott, cserében bizonyos szlavóniai várakért. 1399-ben és 1411-ben Zákányi Bodiszló fia, Miklós, majd 1431-ben Zákányi László birtokaként volt említve, aki 1444-ben Zákányt átengedte a Marczaliaknak. 1445-ben a Marczaliak birtokolták a város felét, míg a másik fele Újlaki Miklós és Hunyadi János birtoka volt. 1446-ban a Marczaliak és Zákányi László leánya voltak a birtokosai. 1450-ben a város egyes részei, házasság révén, zálogul Dombai Miklós kezébe kerültek, akinek Zákányi László leánya: Orsolya volt a neje. 1458-ban Alsó-Zákányban új erődítmény volt, melyet Dombai Miklós építtetett és melyről 1476-ból is maradt fenn adatunk. A régi kastélyt 1476-ban a Szerdahelyi Imrefiak bírták zálogban, a város felével együtt. 1506-ban a város a Dombaiak zálogbirtoka volt, de tulajdonjogához a Marczaliak tartottak igényt és még 1476-ban a Szerdahelyi család mellett a Báthori család tagjai léptek fel társtulajdonosokként. 1488-ban, Marczali László örökös nélküli halála után Mátyás király a Szerdahelyi Imrefiákat szólította fel birtokjoguk igazolására. 1489-ben Szerdahelyi István birtokai között Zákányt is felsorolták. 1495-ben pedig a Báthoriak nyerték adományul. 1531. november 1-jén az ország rendjei itt tartották gyűlésüket is. 1536-ban Felső-Zákány földesura Báthori András volt. 1566 szeptemberében Szigetvár elestének hírére az őrség megszökött a zákányi várból és azt felgyújtotta.

Az 1565-1566 évi török kincstári fejadójegyzékben már csak, mint falu volt feljegyezve és csak 10 házzal volt felvéve. A török megszállás alatt Zákány újból jelentős fejlődésnek indult és 1571-ben már 77 házból állt, majd kevéssel ezután elpusztult, úgyhogy 1580-ban már csak mindössze egy házat találtak itt a török adószedők. 1598-1599-ben Nádasdy Ferenc, 1626-1627-ben pedig Nádasdy Pál volt Zákány földesura. 1660-ban Szentgyörgyvár tartozékai között sorolták fel. 1677-ben Széchenyi György kalocsai érsek nyerte adományul. 1726-1733 között már csak pusztá és Inkey János birtoka volt, majd 1733 után települt be ismét. 1757-től a Széchenyieké, de 1835-ben gróf Zichy Domonkos is földesura volt. Az 1900-as évek elején is a Zichyeké; gróf Zichy Ödön itt nagyobb birtokos, kinek csinos kastélya is volt itt, melyet 1911-ben építtetett.

A 20. század elején Somogy vármegye Csurgói járásához tartozott.

1910-ben 1688 lakosából 1675 magyar volt. Ebből 1558 római katolikus, 51 evangélikus, 45 izraelita volt.

2002-ben a település egy része Zákányfalu néven önállóvá vált. A községben 2007-ben 1084 fő élt és összesen 572 lakás volt.

Közművelődés a faluban:

Jeles napok megünneplése: Farsang, Szent Iván Nap, Szent István Nap, Szüreti felvonulás, Szent Márton Nap, Mindenki Karácsonya, Szent Iván éji Falunapok.

Helyi civil szervezetek, egyesületek, szakkörök:

Már nem működő:

- Zákányi Sport Egyesület
- Megoldás Alapítvány

Napjainkban működő:

- Zákányi Kulturális Egyesület
- Drávagyöngye Néptánc Egyesület
- Drávagyöngye Nyugdíjas Klub

A településen mai is élő népszokások:

- Farsang,
- Szent Iván Napi szokások,
- Szüreti felvonulás
- Márton nap
- Szent Iván éji tűz szentelés